

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان بوشهر

- عنوان پروژه: پایش و ثبت جمعیت شتر تک کوهانه در استان بوشهر
 - شماره مصوب پروژه: ۹۸۰۳۴۵ - ۹۶۰۴۰ - ۰۲۸ - ۱۳ - ۴۰ - ۱۲۴
 - عنوان طرح: حفظ ذخایر ژنتیکی دامی کشور
 - شماره مصوب طرح: ۹۶۰۱۳ - ۰۷۵ - ۱۳ - ۱۳ - ۰۱۴
 - نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد): نعمت الله اسدی
 - نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: سید ابو طالب صادقی
 - نام و نام خانوادگی ناظران:
 - نام و نام خانوادگی مشاور(ان):
 - نام و نام خانوادگی همکاران: نعمت الله اسدی، نادر اسدزاده، صابر جلوخانی نیارکی، عبدالمهدی کبیری فرد، محمود دشتی زاده، امیرارسلان کمالی، حسین خاج، محمدهادی صادقی، محمداسماعیل امیری، افشین قطبی، تورج دهبوده نژاد، ملیحه کمال پور
 - محل اجرا: استان بوشهر
 - تاریخ شروع: شهریور ۱۳۹۸
 - مدت اجرا: ۲ سال
 - ناشر: موسسه تحقیقات علوم دامی کشور
 - شمارگان (تیراژ):
 - این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۲ با شماره ۶۱۰۹۶ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده

این پروژه با هدف پایش، شناسایی و ثبت جمعیت شتر زبه (دشتی) استان بوشهر انجام شد. در ابتدا بهره‌برداران هدف پرورش دهنده شتر زبه (دشتی) با کمک کارشناسان سازمان جهاد کشاورزی استان بوشهر شناسایی شدند. سپس با مراجعه به این دامداران، تعداد ۲۷ پرسشنامه ثبت اطلاعات تکمیل گردید. در مدت یک سال نیز صفات تولیدی و تولیدمثلی ۶ گله ثبت شد. همچنین تعداد ۸۶ نمونه خون جهت استخراج DNA و ۸۶ نمونه پشم به آزمایشگاه فرستاده شد. نتایج نشان داد که تعداد شتر زبه (دشتی) در استان به ویژه به دلیل آمیخته‌گری با نژادهای عربی و ترکی در حال کاهش است، هرچند تعداد کل شترهای تک کوهانه استان بوشهر به دلیل وضعیت مطلوب بارندگی در حال افزایش بود. جمعیت شترهای زبه در حال حاضر حدود ۱۴۰۰ نفر بوده و بدن پشمی آنها از ویژه‌گی‌های خاص آنهاست. در گله‌های شتر زبه (دشتی) به ازای هر ۵۰ تا ۶۰ شتر ماده یک لوک نر وجود دارد. فاصله دوزایش در شتر زبه (دشتی) ۲۴ (۱۵ تا ۲۸) ماه می‌باشد، متوسط وزن تولد ۳۰ و وزن یکسالگی ۱۵۰ کیلوگرم است. مدت ۵ ماه شیر تولید کرده و به طور متوسط روزانه ۱/۵ تا ۳ کیلوگرم شیر تولید می‌کند. فصل تولیدمثل آن از آبان تا فروردین است. شتر زبه (دشتی) به رنگ‌های قرمز، قرمز تیره، قهوه‌ای روشن و سفید وجود دارد. این نژاد پشمی بوده و شترهای یکساله به طور متوسط ۲/۵ و شترهای بالغ به طور متوسط ۱/۲ کیلوگرم پشم تولید می‌کنند. عمده مشکلات این دامداران، نداشتن مرتع، تأمین آب شرب، خشکسالی و تهیه علوفه، بالا بودن قیمت علوفه و خدمات دامپزشکی است.

واژه‌های کلیدی: ذخیره ژنتیکی، پایش و ثبت، شتر تک کوهانه